

det, der kan være mellem de to Ting, er der kun et Par enkelte Punkter, der særlig ere fremhævede, nemlig Spørgsmaalet om Konsulenten, eller hvad man vil kalde ham, og Tilskuddet til Friskolerne. Jeg kan meget godt stemme for en Lov, hvori der staaar, at der skal være en Konsulent, og jeg kan ogsaa godt stemme for en Lov, hvor han er udeladt. Jeg tror ikke, der er nogen Nødvendighed for ham, men paa den anden Side tror jeg heller ikke, at han ikke vil kunne gøre endogsaa betydelig Nytte, hvis man ellers vil være i Stand til at finde den rette Mand. Med Hensyn til Spørgsmaalet om Friskolerne, er jeg nærmest enig med den sidste ærede Taler. Jeg tror ikke, man skal nægte Friskolerne en klækkelig Statsunderstøttelse, men dette Punkt bør alligevel ikke forhindre denne Lovs Gennemførelse, thi en Bevilling af saa og saa mange Tusinde aarlig — enten det nu er 35,000 eller 40,000 Kr., eller hvad det kan blive — kan til syvende og sidst lige saa godt vedtages paa Finansloven, og vi vide allesammen, at naar en saadan Bevilling først er inde paa Finansloven, er det temmelig ligegyldigt, om den har Lovhjemmel eller ej, den kommer alligevel aldrig ud af den igen. Det tror jeg, Erfaringen tilstrækkelig har godtgjort, baade hvor man kunde ønske, at en saadan Bevilling vilde blive staaende, og hvor man kunde ønske at komme af med den igen. Jeg er, som sagt, enig i den sidste ærede Talers Grundbetragtning, at det vilde være i Undervisningens og særlig i den fornuftige Friheds Interesse, at man gav et klækkeligt Tilskud til Friskolen. Hermed skal jeg for mit Vedkommende anbefale, at denne Lov føres igennem saa hurtigt som muligt.

R. Claussen: Jeg skal i Dag tillade mig at gjøre nogle enkelte Bemærkninger. Der er en lille Misforstaaelse imellem mig og det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (M. Madsen) angaaende Brugen eller Misbrugen af den Ret, man har til at udskrive Børnene allerede ved 13-Aars Alderen. Det ærede Medlem mente, at denne Ret blev misbrugt. Jeg derimod mente, at den ikke blev det. Jeg vil henstille til det eventuelle Udvalg, der bliver nedsat om denne Sag, at søge Oplysning om, hvorledes denne Ret gennem flere Aar er bleven brugt i de forskellige Kommuner. Medens jeg henleder Udvalgets Opmærksomhed paa denne Sag, vil jeg ogsaa gerne bede om, at man vilde fremskaffe Oplysninger i en anden Sag. Det er mig ikke

klart, hvor mange Kommuner det er, der allerede have efterkommet dette Lovforslags Bestemmelser med Hensyn til Klasseinddelingen, og jeg kunde ønske at faa dette klaret. Jeg ønsker, at der foruden den Statistik, vi allerede have faaet om Skolens forskjellige Forhold, om skolesøgende Børn, om Befolkningens Antal, om Udgifterne til Skolevæsenet osv., ogsaa maa blive tilvejetragt en statistisk Rubrik om, hvor mange Skolelærere der er i vedkommende Distrikt, ti kun derved kan man se, hvilke Kommuner det er, der allerede have opfyldt Lovforslagets Bestemmelser, og hvilke der paa dette Punkt staa tilbage. Jeg fremfører dette over for det ærede Medlem for Viborg Amts 3dje Valgkreds (Sloth), der, skønt han har mange Betæneligheder ved Loven, dog vil gaa med til den, fordi det vides, at mange Kommuner ville vente med deres Skolevæsens Ordning, indtil denne Lov kommer ud. Det synes mig lidt underligt, at disse Kommuner vilde mene, at de kunne have nogen Fordel deraf. Vi andre, som allerede have forekommet Lovforslagets Bestemmelser, ere netop betænkelige ved de Udgifter, vi ved Lovens Ikrafttræden ville faa, fordi Spørgsmaalet om, hvorfra Midlerne skulle komme, endnu staaar tilbage. Det var derfor godt at faa at vide, hvorledes det stillede sig med den foregrebne Udførelse af Lovforslagets Bestemmelser om Klasseinddelingen, man kan deraf ogsaa danne sig et Skøn om, hvorvidt det er de mere velstillede eller de fattigere Kommuner, der bliver Tale om. Man har ment, at det var de fattige Kommuner paa Jyllands Vestegne, der skulle spares for Udgifter ved denne Lov, men jeg er efter de nu foreliggende statistiske Oplysninger ikke vis paa, om det ikke snarere er de folkerige Sogne Nord for København og videre ud i Sjælland, det her vilde komme til at dreje sig om. Man ved ikke noget derom, men man maa dog se at faa at vide, hvor mange Skolelærere man har i hvert Distrikt. Faar man disse Oplysninger, og har man desuden den allerede foreliggende Statistik, kan man selv uddrage Resultatet. Det var dette, jeg vilde henlede det ærede Udvalgs Opmærksomhed paa.

Over for det ærede Medlem for Odense Amts 8de Valgkreds (H. Holm) skal jeg i Anledning af det Svar, han modtog fra den højtærede Minister, bemærke følgende: Han spurgte Ministeren om, hvorvidt man vilde vise en Indstilling tilbage, hvis der ikke var nogen af de indstillede, som opfyldte de moralske og andre Betingelser